

Ombudsdienst Pensioenen

Contactgegevens

**Tony Van Der Steen
Ombudsman Pensioenen
WTC III (nabij het Noordstation)
Simon Bolivarlaan 30 bus 5
1000 Brussel**

**Tel. 02/274.19.80
Fax 02/274.19.99**

**E-mail:
klacht@ombudsmanpensioenen.
be**

**Website:
www.ombudsmanpensioenen.be**

**Een andere Ombudsman nodig,
surf naar :
www.ombudsman.be**

Strijd tegen de armoede

Onderzoek in zoveel mogelijk gevallen automatisch de pensioenrechten en de inkomensgarantie voor Ouderen (IGO)

Wat is de IGO?

De IGO is een uitkering die tot doel heeft 65-plussers die niet over voldoende financiële middelen beschikken te beschermen tegen armoede.

De IGO wordt enkel toegekend na een onderzoek van alle inkomsten en bestaansmiddelen van de gepensioneerde. Dus naast het pensioen wordt ook rekening gehouden met eigendom en spaargelden.

De IGO bedraagt momenteel 1031 euro per maand voor een alleenstaande en 687 euro per maand per persoon voor een samenwonende.

Klacht van mevrouw Trigeaux

Mevrouw Trigeaux (geboren op 15 februari 1947) stapt op 2 oktober 2015 naar haar OCMW. Zij is dan al 68 jaar en ontvangt een ambtenarenpensioen van slechts 700 euro per maand. Dit is haar enige inkomen. Zij heeft geen bezittingen. Hoe moet ze hiermee rondkomen? Het OCMW geeft haar de raad een aanvraag voor een IGO in te dienen.

Gezien de financiële situatie is het OCMW van oordeel dat zij reeds vanaf de maand volgend op deze waarin ze 65 jaar werd (1 maart 2012) aan de voorwaarden voldeed om de IGO te krijgen. Dezelfde dag nog, op 2 oktober 2015, dient mevrouw Trigeaux een aanvraag voor een IGO in. De RVP kent aan mevrouw Trigeaux de IGO toe vanaf 1 november 2015. Mevrouw Trigeaux doet haar beklag bij de RVP: waarom krijgt ze haar IGO niet met ingang van 1 maart 2012? De RVP antwoordt haar dat een IGO ten vroegste kan toegekend worden vanaf de maand volgend op de aanvraag.

Mevrouw kan de IGO dus ten vroegste krijgen vanaf 1 november 2015 vermits haar aanvraag dateert van 2 oktober 2015. Mevrouw Trigeaux stapt naar de Ombudsman Pensioenen omdat ze twijfelt of het antwoord van de RVP wel juist is.

Mevrouw Trigeaux:

“Hier kan ik niet mee rondkomen.”

De vaststellingen van de Ombudsman bij de klacht van mevrouw Trigeaux:

De Ombudsman Pensioenen bevestigt dat de RVP haar correct geïnformeerd heeft. Doch de Ombudsman stelt vast dat de wet voorschrijft dat bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaar het recht op een IGO automatisch wordt onderzocht voor al de gepensioneerde werknemers en zelfstandigen. Hij stelt zich de vraag waarom er geen ambtshalve onderzoek is op 65 jaar voor gepensioneerden die enkel een ambtenarenpensioen genieten. Zo'n ambtshalve onderzoek op 65 jaar zou er immers voor gezorgd hebben dat mevrouw Trigeaux al vanaf haar 65ste een IGO had gekregen en dus niet in armoede had moeten leven. Om aan dit hiaat te verhelpen moet de wet aangepast worden.

Aanbeveling

De Ombudsman beveelt de wetgever aan het recht op een IGO voortaan ook automatisch te onderzoeken voor gepensioneerde ambtenaren wanneer zij 65 jaar worden.

Strijd tegen de armoede

Suggestie van de Ombudsman:

Onderzoek de IGO op meerdere tijdstippen automatisch en organiseer een grootschalige mediacampagne zodat zoveel mogelijk 65-plussers weten dat ze niet in armoede moeten leven

Probleem 1:

Wanneer de IGO geweigerd werd op 65 jaar, kan de gepensioneerde 65-plusser later misschien wel aanspraak maken op de IGO. Hiervoor moet hij een aanvraag indienen. Helaas stelt de Ombudsman in zijn klachten vast dat bij verschillende gepensioneerden ten onrechte het idee leeft dat eens er een beslissing over de IGO genomen is deze definitief is. Vele gepensioneerden weten niet dat zij een nieuwe aanvraag kunnen indienen.

De meest voorkomende gevallen waarbij het nuttig kan zijn een nieuwe aanvraag in te dienen:

1. Door de verschillende verhogingen van het bedrag van de IGO de laatste jaren: zo verhoogde de Minister van Pensioenen op 1 september 2015 de IGO voor een alleenwonende met 20 euro.
2. Door een wijziging van de financiële situatie van de gepensioneerde b.v. gepensioneerde die zijn spaarboek opgeleefd heeft.
3. Door een wijziging van de gezinssituatie van de gepensioneerde.

De Ombudsman stelt voor:

1. Onderzoek de IGO op meerdere tijdstippen automatisch
2. Organiseer een grootschalige mediacampagne over de IGO

Probleem 2:

Bij gepensioneerden die reeds 65 jaar geworden waren voor de invoering van de wet op de IGO in juni 2001 is het recht op IGO nooit automatisch onderzocht. Vele gepensioneerden weten niet dat zij een aanvraag voor de IGO kunnen indienen.

Strijd tegen de armoede

Aanbeveling van de Ombudsman Pensioenen:
onderzoek het pensioen als uit de echtgescheiden echtgenoot in zoveel mogelijk gevallen automatisch

Beleidsnota van Elke Sleurs, Staatssecretaris voor armoedebestrijding, van 13 november 2014:

"Eén of een aaneenschakeling van gebeurtenissen, kunnen soms leiden tot armoede. Echtscheiding is één van de meest voorkomende oorzaken van incidentele armoede."

Vaststelling van de Ombudsman:

De Ombudsman Pensioenen stelt vast dat het recht op een pensioen als uit de echt gescheiden echtgenoot momenteel enkel automatisch onderzocht wordt als de betrokkene op het ogenblik van de echtscheiding een pensioen als feitelijk gescheiden echtgenoot krijgt. Verder stelt de Ombudsman Pensioenen in zijn klachten vast dat vele gescheiden gepensioneerden niet weten of en onder welke voorwaarden zij aanspraak kunnen maken op een pensioen als uit de echtgescheiden echtgenoot. De uit de echtgescheiden gepensioneerden dienen dan ook vaak geen aanvraag in om het recht op een pensioen als uit de echtgescheiden echtgenoot te bekomen.

Aanbeveling

De Ombudsman Pensioenen beval aan om het recht op een pensioen als uit de echtgescheiden echtgenoot ook automatisch te onderzoeken voor wie enkel een rustpensioen krijgt op het moment van de overschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand. (Jaarverslag Ombudsdienst Pensioenen 2012, p. 38 ev)

Strijd tegen de armoede

Suggestie van de Ombudsman Pensioenen:
hou rekening met gemengde loopbaan bij bepalen ingangsdatum overlevingspensioen

Klacht:

Mijnheer Jef De Backer sterft op 1 februari 2016 na een dag van hard werken als zelfstandig boekhouder. Voordien was hij 30 jaar ambtenaar bij de FOD Financiën. Zijn echtgenote, An, werkt niet en dient een aanvraag in om een overlevingspensioen te bekomen. Het overlevingspensioen wordt berekend op basis van de tewerkstelling van de overleden partner. Vermits Jef zowel zelfstandige als ambtenaar geweest is kan zijn vrouw een overlevingspensioen als zelfstandige en een overlevingspensioen als ambtenaar bekomen. An krijgt het overlevingspensioen voor de jaren tewerkstelling als zelfstandige van haar overleden partner met terugwerkende kracht vanaf 1 februari 2016. Dit pensioen bedraagt 50 euro per maand. Zij krijgt haar overlevingspensioen als ambtenaar voor de 30 jaren tewerkstelling als ambtenaar met terugwerkende kracht vanaf 1 maart 2016. Dit bedraagt 1200 euro per maand. An moet in februari 2016 rondkomen met een inkomen van zo'n 150 euro, namelijk een pensioen van 50 euro en de ontvangsten van de éne dag dat Jef in februari 2016 nog heeft kunnen werken, zo'n 100 euro. An klaagt deze situatie aan bij de pensioendienst en kort daarna bij de Ombudsman Pensioenen. De pensioendienst had haar immers verteld dat de pensioenbeslissingen correct waren.

An:

“Ik moet 1 maand rondkomen met een inkomen van zo'n 150 euro ?”

De vaststellingen van de Ombudsman:

De Ombudsman Pensioenen concludeert dat de pensioendiensten hun werk goed gedaan hebben. Ze hebben de wetgeving correct toegepast. Het overlevingspensioen als ambtenaar gaat immers altijd in op de eerste dag van de maand die volgt op het overlijden. Dit volgt uit het feit dat wanneer een ambtenaar in dienst overlijdt zijn wedde voor een volledige maand wordt uitbetaald zodra de maand is aangevangen. De wetgeving dateert nog uit een tijdperk waarin de meeste mensen niet switchten van statuut (werknemer, ambtenaar, zelfstandige). De meeste ambtenaren begonnen destijds hun loopbaan als ambtenaar en eindigden hun loopbaan als ambtenaar. In de regeling voor zelfstandigen gaat het overlevingspensioen daarentegen in op de eerste dag van de maand van overlijden als de overledene nog geen pensioen genoot bij zijn overlijden.

Suggestie:

De Ombudsman Pensioenen stelt zich de vraag of het niet logischer zou zijn om rekening te houden met de gemengde loopbanen en of de ingangsdatum van het overlevingspensioen niet eerder moet afhangen van het statuut dat iemand heeft op het moment van zijn overlijden.

Strijd tegen de armoede

Gepensioneerde ambtenaren niet langer benadeeld:
zij kunnen in de toekomst net zoals gepensioneerde werknemers en zelfstandigen
een kwijtschelding van hun pensioenschuld aanvragen wanneer het financieel moeilijk wordt

Wat kan een gepensioneerde werknemer of zelfstandige doen indien hij in financiële moeilijkheden verkeert omdat hij een pensioenschuld heeft?

Een gepensioneerde werknemer of zelfstandige kan bij de Raad voor de Uitbetaling van de voordelen een aanvraag indienen om zijn pensioenschuld of schuld betreffende zijn inkomensgarantie voor ouderen geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden. De Raad voor Uitbetaling van de voordelen neemt op basis van een verslag over de sociale en materiële toestand van de aanvrager een beslissing waarbij de pensioenschuld kan gespreid worden in de tijd, verminderd worden of zelfs volledig kwijtgescholden worden.

Mijnheer Van Haver: "Ik heb zware financiële problemen en er kan geen enkele oplossing aan gegeven worden."

Door de inwilliging van een aanbeveling van de Ombudsman Pensioenen moet vanaf 2015, als een gepensioneerde de toegelaten grens overschrijdt, zijn pensioen verminderd worden met het percentage van de overschrijding.

Klacht

Mijnheer Van Haver werkte in 2013 naast zijn ambtenarenpensioen nog bij als werknemer (buschauffeur). Hij had de bedoeling zich te houden aan de wettelijk toegelaten grens. Maar hij was uit het oog verloren dat hij niet enkel elke maand een loon ontving, doch ook een eindejaarspremie. Ook had hij in juli, toen het druk was, op vraag van zijn werkgever heel wat overuren gepresteerd. Hierdoor heeft hij de wettelijk toegelaten grens in 2013 met 26% overschreden en moet hij zijn volledig pensioen van 2013, 20.000 euro, terugbetalen aan de pensioendienst.

Hij moet in verhouding tot wat hij verdient heeft, veel meer terugbetalen. Dit geld heeft hij niet. Er zal een hypotheek op zijn huis gelegd worden. Mijnheer Van Haver zit hierdoor zwaar in de put. Hij vindt het oneerlijk dat een gepensioneerde werknemer en zelfstandige wel gedeeltelijke kwijtschelding van hun pensioenschuld kan bekomen en hij niet.

Ombudsman Pensioenen:

“Er bestaat een niet te verantwoorden onderscheid in behandeling tussen gepensioneerde werknemers en zelfstandigen enerzijds en gepensioneerden ambtenaren anderzijds bij de terugvordering van een pensioenschuld. Een gepensioneerde werknemer of zelfstandige kan bij de Raad voor Uitbetaling van de voordelen, die opgericht is bij de RVP, een aanvraag tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van schuld aanvragen. Een dergelijke instantie met dezelfde of gelijkaardige bevoegdheden was echter niet opgericht bij de PDOS die de meeste overheidspensioenen betaalt. Ik beveel aan dit verschil weg te werken.”

Vanaf 1 april nam de Federale Pensioendienst (FPD) de bevoegdheden van de RVP en de PDOS over. Ingevolge de aanbeveling van de Ombudsman Pensioenen wordt de bevoegdheid van de Raad voor de Uitbetaling van de voordelen, die voortaan deel uit maakt van de FPD, in de toekomst uitgebreid tot de meeste pensioenen van de overheidssector. Hiervoor is enkel een wijziging van de samenstelling van de Raad nog nodig.

Het zal dus voor de meeste ambtenaren in de toekomst mogelijk zijn om een aanvraag tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een pensioenschuld (of een schuld betreffende de IGO) in te dienen.

